

Anarhistička biblioteka

Anti-Copyright

24. 04. 2013.

Anhilaal

**Koalicija protiv rada,
predstavljanja i
civilizacije za južnu Aziju**

Izbor tekstova

Anhilaal

Koalicija protiv rada, predstavljanja i civilizacije za južnu Aziju

Izbor tekstova

2006–2011.

Preveo i priredio: Aleksa Golijanin, januar 2012. anarhija-blok45.net1zen.com

Anhilaal: Coalition Against Work, Representation and Civilization

in South Asia, www.anhilaal.com i prepiska sa autorima.

<http://anarhisticka-biblioteka.net>

2006–2011.

ne prestaju da nam govore kako treba da radimo još više i da budemo još motivisaniji! Dobrodošli iz stare u novu hijerarhiju. Šta drugo, osim toga što smo radnici ili nadničari, može objasniti našu bedu? Što više radimo, to se taj rad više okreće protiv nas i lišava nas ljudskosti u našim odnosima u porodici, zajednici, društvu, s nama samima. Ko je pravi kradljivac našeg vremena, posao – ili naši prijatelji, rođaci i članovi zajednice?

3. Možemo li preživeti civilizaciju?

Ono što elite zovu civilizacijom uvek je radilo protiv nas. Bez izuzetka. Šta su drugo civilizacije bile za prirodu i većinu ljudi, ako ne mašine za nekontrolisano ubijanje i nadzor radnih logora? Ako želimo da se ponovo spojimo s nama samima, s drugim pripadnicima naše vrste i delimo ovu planetu sa ostalim živim bićima, onda je glavni preduslov za to ukidanje naše egzistencije kao radnika i nadničara. To je najvažnije pitanje koje treba da postavimo i da ga zajedno razmotrimo. Želimo da u središtvu naših života budu naši odnosi s prirodom, s ljudskim i drugim živim bićima, a ne karijera i rad.

Želimo da živimo svoje živote, a ne da ih samo potrošimo.

(U nastavku, detaljan program turneje)

Napomena: Svi članovi koalicije se slažu da je kritika rada, karijere, predstavljanja i civilizacije nova i relevantna polazna tačka. Ipak, svako od njih može tim ključnim pojmovima pridavati drugačije značenje.

www.anhilaal.com

Sadržaj

Uvodna napomena	5
Prolog	7
Anhilaal	9
Nekoliko misli o jogi, povodom peticije u korist jogina iz Haridvara	11
Nepostojanje je preduslov našeg postojanja	17
O muzici i umetnosti	19
Napomena	19
O muzici i umetnosti	20
Manifest protiv rada i karijere br. 2	23
Naše ograničavanje na nadničarsko ropstvo	23
Masovna proizvodnja antibiaca ili šta je nadničarsko ropstvo napravilo od nas?	24
Svakodnevni zločini u internalizovanoj Piramidi	24
Ko je omogućio nadničarskom ropstvu da paradira kao oslobođenje?	25
... sve dok to nije postalo nešto 'normalno'	25
Ili budućnost s radnim piramidama ili budućnost za našu decu ..	26
Ubijte karijeru pre nego što ona ubije vas!	26
Dodatak	27
Nekoliko beleški o našem svakodnevnom životu	27
Svakodnevni život u uslovima nadničarskog ropstva	27
„Normalan život“ I	27
„Normalan život“ II	28
Turneja 2012	29
1. Možemo li preživeti karijeru?	29
2. Možemo li preživeti rad?	29
3. Možemo li preživeti civilizaciju?	30

Turneja 2012

Najava turneje Anhilaal i Džona Zerzana po Indiji, 7–23. februara 2012 (predavanja i radionice).

Glavni govornici: John Zerzan, Faridabad Majdoor Samachar, Vilas Sukhdeve, Rabbi Shergill i Gangadin Lohar.

Gradovi i broj planiranih razgovora (gupshup, „razgovori sa smejanjem“): Delhi (5), Hajderabad (2), Čenai (2) Kerala (2).

1. Možemo li preživeti karijeru?

Tokom 1950-ih, deca su bila heroji ako bi uspela da odgovore na 50% pitanja na završnim testovima u srednjim i višim školama. Tokom 1980-ih, deca su bila heroji ako bi uspela da odgovore na 80% pitanja. Tokom 2000-ih, rezultat od 100% nema više nikakvog smisla i decu obuzima beznađe. Broj samoubistava među indijskim učenicima raste po stopi od 30% godišnje. Sve veće breme znanja i sve veća oskudica vremena: šta drugo može objasniti to kolektivno ludilo? Strah od zaostajanja u društvenoj hijerarhiji, strah da se ostane bez posla: koja druga pokretačka snaga stoji iza onoga što nazivamo ekonomijom? Šta je još, pored tog pritiska akumuliranog decenijama i vekovima, da se na tržištu rada pobeđe Drugi, moglo pretvoriti generaciju roditelja i učitelja u prirodne neprijatelje mlade generacije?

2. Možemo li preživeti rad?

Tokom 1950-ih, jedan muškarac je mogao da za radno vreme od 8-10 sati dnevno izdržava porodicu sa četvoro ili petoro dece i dodatnim članovima domaćinstva. Godine 2012, oba supružnika rade po 10-12 sati dnevno. Roditelji koji nisu suviše stari, rade po 3-4 sata, ako je ikako moguće. Ukupno gledano, naša sve manja jedinica domaćinstva radi 28-34 sata dnevno. Danas smo primorani da na poslu provodimo tri ili četiri puta više vremena nego ranije. Ipak, vladajuća ideologija i konsezus

da bi svojim potomcima priuštiti elitne škole i fakultete, ali, za to je često kasno. Deca pate od problema s drogom i kompleksa manje vrednosti, zato što njihovi roditelji nikada nisu kod kuće. Brakovi često pucaju, zbog stresa i prekomernog rada, ali supružnici svaljuju krivicu za svoju krizu na 'komunikacijski jaz', iako o tom problemu detaljno raspravljaju s kolegama na poslu. Izgleda da se moderni porodični život raspada zbog stresa.“ – Steve Biddulph, *The Secret of Happy Children* (sic!), 1988.

„Normalan život“ II

„U tim porodicama, nisu one te koje odlučuju šta će raditi svakog jutra već njihovi gospodari. Žene iz tih porodica ustaju rano i odlaze u štale gospodara da bi ih počistile ili da bi pomele prostor oko gospodareve kuće, ali sigurno nikada ne ulaze u samu kuću da bi je pospremile. Žure nazad svojim kućama, samo zato da bi zatele prljavo posuđe i gladnu decu, koja očekuju neko jelo. Nemaju kad misle na boga ili na molitve. Žene zatim kuvaju *ambali* (vrstu poridža), jelo siromašnih, tamo gde nema čak ni karija, kakav se sprema u Kurumi ili Goudau. Zato kuvaju neku tečnu smesu, samo da se može progutati. Žene moraju žuriti, zato što moraju stići do svojih radnih mesta na poljima pre nego što svane. Svi muškarci i žene iz Dalitbahudžana moraju da rade tamo. Njihov radni dan nikada ne počinje nekom jutarnjom molitvom ili umivanjem hladnom vodom. Za *Surya-Vandam* (hindu Jutarnja molitva), u njihovom dnevnom rasporedu nema mesta.“ – Kancha Ilaiah, *Why I am not a Hindu*, Calcutta, 1996.

Gangadin Lohar, Golamar, Chaudhary, Anada and Ranjan Anand, april 2006.

Uvodna napomena

Ono što sledi je izbor tekstova grupe *Anhilaal*, s čijim sam članovima stupio u kontakt krajem 2011, tokom priprema za turneju Džona Zerzana (John Zerzan) po Indiji, februara 2012. Oni su tražili neke tekstove, kojima su hteli da podrže tu turneju, Džon ih je uputio na mene, ja sam im to pronašao ili prilagodio za štampu, a onda se, na njihov predlog, uključio u razmatranje najava i drugih sadržaja koje su tada pripremali. Uporedo s tim, otkrio sam njihove originalne tekstove – i to je zaista bilo otkriće.

Reč je o neformalnoj mreži pojedinaca, iz raznih delova Indije i Pakistana, koji su od 2006. počeli da razvijaju vrlo živu i originalnu kritiku masovnog društva. Nažalost – ili je to možda dobar znak? – njihova aktivnost i dalje nije mnogo vidljiva na webu, iako je bila praćena nizom tekstova i bukleta, kao i brojnim turnejama i javnim debatama (*gupshup*, „časkanje“, pri čemu se *Anhilaal* drže doslovnog značenja: „razgovori sa smejanjem“). Istina, deo toga, počevši od briljantnog uvodnog teksta („*Anhilaal*“), može se videti na njihovoj web stranici, uz nešto drugog materijala. Ali, većinu ovih tekstova dobio sam od samih autora.

O njima i dalje ne znam mnogo, i pored veoma žive prepiske koju smo vodili tokom zime 2011–2012. Ipak, jasno je da je reč o ljudima u zrelim godinama, po pravilu zaposlenim, koji možda baš zbog toga u središtu svoje kritike drže rad, ulogu „radnik“, „karijeru“, a zatim i ostale kamene temelje te pogubne organizacije života koju nazivamo „civilizacijom“ ili „modernim društvom“. Njihovi tekstovi, čak i u ovako fragmentarnom obliku, nude perspektivu u kojoj ima mnogo toga iznenađujućeg, ali i oslobađajućeg, naročito za nas, koji smo stalno na ivici da se skamenimo oko uvek istih pitanja, fraza, kontroverzi i drugih lokalnih psihopolitičkih fiksacija.

Dok ovo pišem (proleće 2013), Vilas javlja da je na pomolu još jedna serija *gupshupa*, „možda u gradovima na jugu, možda na severu Indije“. To će još videti. Budite u toku, pratite njihov sajt ili im se javite, možda će sve biti praćeno nekim novim tekstovima.

AG, april 2013.

Dodatak

Nekoliko beleški o našem svakodnevnom životu

Odbacujemo obe vrste svakodnevnog života koje su dole opisane, u čijem središtu suvereno gospodari rad. Opšta tendencija kapitala jeste da širi ludilo „normalnog svakodnevnog života“, unutar radnih logora utemeljenih na najamnom radu, kao nešto za šta se čak vredi boriti! Društveni pokreti i političke partije često suprotstavljaju jednu vrstu takvog života drugoj i nameću nam izbor između njih. Ili nas, nešto mudrije, navode da biramo „manje zlo“ – ono iz Dodatka I („moderan život“) ili ono iz Dodatka II („tradicionalni način života“). Nikakve promene unutar političkih partija ili njihovih politika, kao ni usvajanje različitih religioznih ili duhovnih kultova, ne dovode u pitanje rad kao središte naših života. Robovi će ostati robovi i nema tog „humanog razvoja“ koji će bogatstvo bogatih pretvoriti u bogatstvo robova.

Svakodnevni život u uslovima nadničarskog ropstva

„Normalan život“ I

„Porodični život često podseća na organizovano ludilo. Roditelji ustaju u 6 sati ujutro, gutaju svoj doručak, žure da odvedu decu u obdaništa, odakle ova idu u škole, a onda često i u centre za produženi školski boravak. Posle radnog vremena, žure da pakuju decu, pojedju nešto i onda se posvećuju deci (ha, ha!). Moraju da obave sve kućne poslove i ostale 'domaće zadatke' i kasno posle ponoći padaju mrtvi u krevet. Mnoge porodice imaju 'sopstvene kuće', ali moraju da rade i po 30 godina da bi ih otplatili. Neki roditelji provode četvrtinu dana u svojim automobilima. Mnogi očevi rade danju i noću

se otima oko sve nižih nadnica, za sve veći obim posla. Ako jedni to neće, drugi su spremni da uskoče na njihova mesta, za još manje nadnice.

Ili budućnost s radnim piramidama ili budućnost za našu decu

XIV. Izlaz iz svega toga nije vraćanje zakona konkurencije na ranije oblike robovlasništva, kao što bi neki rado predložili (videti Dodatak I i II) već njegovo ukidanje. Svakog trena, radna piramida i njen zakon konkurencije postižu više i bolje, za sve manje nadnice i pretvaraju Vreme u univerzalnu mernu jedinicu našeg učinka. Ono tako postaje naš neprijatelj. Ako imamo slobodnog vremena, ono nas deprimira. Ako radimo, ostajemo bez daha dok pokušavamo da ga sustignemo.

Ubijte karijeru pre nego što ona ubije vas!

XV. Ukidanje rada znači da smo beskompromisno protiv svih radnih piramida, u svim njihovim izdanjima. Starih kmetovskih, novih nadničarsko-ropskih, malih i velikih, snažnih i slabih, belih-crnih-smeđih-žutih, antiekoloških i „ekološki odgovornih“.

XVI. Sa ukidanjem rada, Vreme će opet postati naš prijatelj. Prijatelj, ne kao merna jedinica već kao široko prostranstvo otvoreno za naš procvat.

Anhilaal, 2006.

Prolog

Nije stvar u zloupotrebi vlasti i odnosa moći. Stvar je u ukidanju vlasti. Nije stvar u adekvatnoj i odgovornoj policijskoj kontroli već u ukidanju policijskog sistema. Nije stvar u tome da politika koja bi počivala na moralnim vrednostima zameni onu korumpiranu već u ukidanju politike. Nije stvar u idealnim poslovima, naspram onih bedno plaćenih već u ukidanju rada i „karijere“. Sve vrste politike i vlasti do sada su samo preraspoređivale rad i vlast, ali nijedna nije pokušala da ih ukine. Civilizacija, rad i država su u stvari jedno te isto.

Anhilaal, 2011.

IX. Opšti, svakodnevni fašizam, koji suvereno vlada našim životima, pretvara naše osobenosti u instrumente za napredovanje i potiskivanje drugih na društvenoj lestvici. U zavisnosti od toga na kojoj strani u toj igri želimo da se nađemo, suština naše posebnosti ili suština naše sličnosti s drugima, definiše se kao suština naših identiteta.

X. Da li ste se ikada upitali zašto naš svakodnevni život podseća na razblaženi fašizam? Ili, zašto fašizam, kao ideologija koja prezire slabe i žudi za herojstvom, tako često izgleda kao koncentrat našeg svakodnevnog života?

Ko je omogućio nadničarskom ropstvu da paradira kao oslobođenje?

XI. Tokom mnogih generacija, oružane revolucije, humanitarne misije i volonteri, nove obrazovne metode za decu i odrasle, kao i međunarodne bezbednosne i regulativne institucije, koristile su društvene, nacionalne i prirodne katastrofe za proizvodnju i izdržavanje sve obrazovanih, usamljenih i samopokretnih (zapravo samoispraznjujućih) najamnih robova.

. . . sve dok to nije postalo nešto 'normalno' . . .

XII. Nadničarsko ropstvo čini da naš rad za vampire (države/ korporacije/ porodice/ identitete) izgleda kao nešto normalno. Veoma često, suština razvojne trke između različitih identiteta svodi se na najobičniju džangrizavu strepnju: „Zašto imamo tako malo nadničarskih robova i zašto oni nisu tako kvalitetni, kao kod drugih?“ Ili pokušavamo da se nekako izvučemo iz te trke, u ime usporavanja akumulacije: u ime duhovne potrage i raznih alternativa. Na kraju, razvojna trka proizvodi maksimalan broj nadničarskih robova, u najkraćem mogućem roku – iako uz stalno rvanje s društvenim nezadovoljstvom.

XIII. Što se ta 'normalnost' više širi i nameće, veći je danak u mesu koji zakon konkurencije traži od nadničarskih radnika: sve više njih, treba da

na osnovu slučajnosti rođenja?“, to je refren koji se stalno provlači kroz naše *ozbiljne* debate.

II. Naravno, bez napuštanja tog okvira i otvorenog sukoba s njim, nikakva smisljena debata ne može započeti.

III. Zatupljujući strah, da se ne zaostane i ne bude pregažen, u trci kroz različite radne piramide, uzima svoj danak kod svih nas. Njegove prve žrtve su oni najnežniji među nama: naša deca i njihovo detinjstvo.

Masovna proizvodnja antibiaca ili šta je nadničarsko ropstvo napravilo od nas?

IV. Prvi robovi su voleli slobodu i mrzeli rad. Morali su ih loviti i vezivati lancima za njihovo radno mesto. Danas sami idemo na posao i trpimo packe sopstvene savesti, ako ga ne obavljamo dobro.

V. Drugim rečima, nadničarsko ropstvo je stanje zavisnosti, u kojem gladujete ako niste u stanju da prodate svoju radnu snagu. Da bismo preživeli, okrećemo se protiv sebe i drugih.

VI. Ništa drugo osim straha od pada ne stoji iza brzine razvoja. Taj panični strah od survavanja u ambis jeste i jedina tajna uspeha najveće ekonomije na svetu.

Svakodnevni zločini u internalizovanoj Piramidi

VII. Pritisak da se što više toga uradi u što je moguće kraćem roku, zapravo je povećao strah od propasti kod svih. Jedan od načina da se s tom strepnjom izađe na kraj je sledeći: ili ćete napredovati u ljudskoj piramidi ili ćete druge grupe i pojedince gurati ispod sebe. Možete pokušati i da kombinujete ta dva metoda.

VIII. Svakodnevna diskriminacija i poniženja kojima su izloženi mnogi segmenti radne i neradne populacije, kao i razni vidljivi i nevidljivi masakri – čedomorstva, ubistva zbog miraza, etnička čišćenja ili masovna desetkovanja radne snage, sve u ime besprekorne i efikasne ekonomije – nose žig istog paničnog straha koji izaziva trka unutar radnih piramida.

Anhilaal

U središtu reči *hilaal* nalazi se infinitiv *hilaanaa*. U mnogim južno-azijskim jezicima to znači pokrenuti, prodrmati nešto. Taj izraz počiva na verovanju naroda Santali (ili Santhal), iz istočne Indije. Rano izjutra, pre polaska na posao na poljima nekog bogatog seljaka ili velikog zemljoposjednika, on ili ona prodrmajaju nožnim palcem *handi* (haandi, ćup). Ako se *handi* ne pomeri, ne pomera se ni Santali. Sve dok u *handiju* ima pirinča, Santali neće ići na posao. Tako je i sa nama.

Glavna svrha dominantnih društvenih kulturnih formi, civilizacije, države, države i revolucije jeste da spoje dva suprotna pola – rad i radnika. Ako društvo i država ne funkcionišu normalno, onda se ti krajevi moraju silom spojiti. Ipak, kao slični magnetski polovi, oni se lakše odbijaju jedan od drugog, nego što se privlače.

Pevanje, ples, igra i gostoljubivost su proste ljudske aktivnosti. Čim se pretvore u zarađivanje za život, postaju rad. Umesto da se igramo, bavimo se karijerom. To može postati deo sportske industrije. Pevanje i ples postaju deo industrije zabave. Gostoljubivost postaje Ugostiteljstvo. Istorija civilizacije je istorija pretvaranja sve većeg broja ljudskih aktivnosti u rad.

Čim počnete da prestižete vašeg potencijalnog konkurenta na tržištu rada, postajete neprijatelj radnika u svojoj generaciji. Moram nadmašiti već postojeće i potencijalne konkurente i tako postajem neprijatelj starijih i budućih generacija. Iznad svega, pretvaram se u sopstvenog neprijatelja, da bih mogao raditi što produktivnije, za manju nadnicu, za kraće vreme. „Porobi sebe, da bi mogao porobiti svet.“

Samo ako se pretvorite u sopstvenog neprijatelja, u neprijatelja ranijih generacija i onih koje tek dolaze, bićete u stanju da preživite. Antipostojanje postaje preduslov našeg Postojanja.

Čim im se ukaže prilika, 99% ljudi bi napustilo svoj posao u korist nečeg drugog, što nije rad.

Kao i kod Santalija, kada je reč o svetkovinama i komunalnim aktivnostima, naša energija ne zna za granice. Najzad, ono što elite zovu civilizacijom, za nas je samo dirinčenje.

Mi smo protiv svih radnih piramida, kao što su države, kompanije, porodice i identiteti (uloge). Zalažemo se za samoodređenje u svim ljudskim aktivnostima, što nije moguće bez ukidanja našeg postojanja kao najamnih radnika ili posluge. Zalažemo se za autonomne, nehijerarhijske i neprinudne zajednice. Odatle naš naziv: *Koalicija protiv rada, predstavljanja i civilizacije za južnu Aziju, Anhilaal* (Coalition Against Work, Representation and Civilization in South Asia: Anhilaal).

2010.

Manifest protiv rada i karijere br. 2

Povodom zahteva koji se pred Induse iz srednje klase i *dalite* (niža kasta, „nedodirljivi“) postavljaju na prijemnim ispitima za upis na Indijski institut za tehnologiju (IIT) i Indijski institut za menadžment (IIM)

„Čuvaj se zakona koje bivši robovi uzdižu u nebesa!“ — Derek Walcott

„Većina poziva je dolazila od dece između 12 i 15 godina. Među njima je bio i veoma mali broj onih koji su pomišljali na samoubistvo, pod stresom zbog prijemnih ispita. Dečija savetnica Kejt kaže: 'Ono što je veoma jasno došlo do izražaja jeste koliko se ta deca mogu osećati očajno i usamljeno.'“ — Izveštaj Dečijeg savetovališta (UK), *Exam stress can lead to suicide*, BBC News, 11. jun 2004

„Između 2004. i 2006, oko 16.000 učenika je izvršilo samoubistvo. Broj samoubistava među mlađim učenicima povećava se za 30% godišnje.“ — Iz izlaganja ministra za ljudske resurse na zasedanju indijskog Parlamenta, 2007.

„Pitanje nije kako pripremiti preostalih 80% naše dece za trku za uspešnom karijerom. Pravo pitanje je kako sve njih spasiti od tog pogubnog pritiska i svih onih koji ga stvaraju.“ — odlomak iz pamfleta Anhilaal, 2004.

Naše ograničavanje na nadničarsko ropstvo

I. Istorija našeg svođenja na ništavilo nadničarskog ili kmetovskog ropstva, u isto vreme je i istorija našeg otpora protiv njega. Pokušaji da se ta praznina nekako ispuni, vrlo često rađaju čudne izraze kojima podupiremo svoje poistovećivanje s vladajućom ili s nekom drugorazrednom ili novonastalom radnom piramidom, to jest, s našim državama, firmama, porodicama, kastama, verama i drugim identitetima. „Kako bi se Indija/ naša vera/ kasta/ firma mogla razvijati još efikasnije? Kakve bi političke mere trebalo usvojiti? Ravnopravne šanse ili posebne privilegije,

Nekoliko misli o jogi, povodom peticije u korist jogina iz Haridvara

Ne morate biti zainteresovani za civilizaciju; civilizacija je zainteresovana za vas. Ne morate biti zainteresovani za razvoj; razvoj je zainteresovan za vas.

I

Jogini iz ove peticije¹ odrekli su se sveta i povukli na Himalaje, 1999. godine, u mesto nadomak Haridvara. Tamo su podigli ašram, da bi prošli duševni mir. Da bi se oporavili od rana koje im je nanela civilizacija.

¹ Evo Satjanovog (Satyan) apela:

Dragi prijatelji,

Grupa svetih ljudi se već više od jedne decenije bori protiv ilegalnog iskopavanja i seče šume u Haridvaru i duž obala Ganga. Oni su već izvojevali nekoliko pobeda za sve nas, koristeći se miroljubivim sredstvima protesta. U ovom trenutku, dvojica svetih ljudi se nalaze u štrajku gladu, jedan u zatvoru, drugi u bolnici, već 40, odnosno 60 dana (i više, sada već na ivici smrti), u znak protesta zbog nekontrolisanog iskopavanja korita Ganga u oblasti Haridvara. Kao što vam je poznato, ta velika reka već trpi zbog teškog zagađenja, nizvodno od Haridvara, prema Kanpuru, Alahabadu, Banarasu, itd. U Haridvaru se još uvek možete kupati u svetoj reci, koja je već hiljadama godina žila kucavica indijske civilizacije (zajedno sa Jamunom i Sarasvati, pri čemu je Sarasvati već mrtva, a Jamuna izgleda sledeća).

Rudarska mafija je postala toliko moćna (uz pomoć administracije, koju, ironično, u toj državi vodi BJP, Indijska Narodna Partija), da je nasilno preotela svete ljude i pokušava da ih isto tako nasilno nahrani. Pokušali su i da ih uhapse na osnovu lažnih optužbi, a kada je sud to odbacio, mafija je zadržala svete ljude u zatočeništvu, u zatvoru ili u bolnici, na sve načine pokušavajući da prekine njihov štrajk gladu. S velikim bolom gledam kako se duhovno blago celog čovečanstva (pošto Gang ne pripada samo Indijcima) pustoši, a njegovi zaštitnici (sveti ljudi), slamaju kao da su obični razbojnici.

Apelujem da pružite svoj mali doprinos, da potpišete peticiju i tako pokušate da stvorite svest o značaju zaštite naših živototvornih reka od nezasitih i kratkovidnih kapitalističkih mafijaša. Najljubaznije vas pozivam da posetite dole priloženu adresu, pročitate tekst i, ako ste saglasni, potpišete ovu peticiju: <http://www.petitiononline.com/JaiGanga/petition.html>

S najboljim željama,

Satyan Jha

Univerzitet u Parizu, Sorbona

Ali, rast indijske ekonomije od 8% godišnje zatekao ih je nesprenim. Građevinci i agenti za nekretnine uskoro su im se našli za petama. Beskrajna kolona kamiona i šlepera ne dopušta im ni trenutak predaha, od jutra do mraka. Uz pomoć radnika, pesak se mora prebaciti na drugu lokaciju – da bi joj uvećao vrednost. Inače bi ležao beskoristan na obalama Ganga.

Danas se sukobljavaju dva različita izraza civilizacije. S jedne strane, tu su nezadovoljnici verni drevnoj civilizaciji Indije, a s druge oni koji pokazuju nestrpljenje zbog sporog razvoja nove, industrijske civilizacije Indije. Stopa rasta. Ovog puta ne smemo zaostati. Rast od sedam do deset procenata godišnje, u narednih petnaest godina!

Oblast Haridvara se mora razviti, a jogini iz ašrama su se našli na putu razvoja. Buka i prašina koje podižu razbijači stena ne dopuštaju im da se bave svojom uobičajenom praksom koncentracije i disanja.

II

Sledbenici joge su počeli da se okreću od ovog sveta i odlaze u Himalaje još od vremena kada su u dolinama Inda i Ganga uspostavljene prve radne piramide, u obliku radnih logora.

Ciljevi su bili jasno određeni: darma, arta, kama i mokša (vrlina, blagostanje, uživanje i oslobođenje).

Da bi se uskladila radna hijerarhija, ustanovljeni su Četiri Ašrama (četiri životna doba, od po 25 godina) i Četiri Varne (kaste).

Kada svoje telo jednom definišete kao zadatak, vaš um obuzima nemir – ono postaje vaš neprijatelj i vaš resurs. Dolazi do rascepa između vas i vašeg zadatka, to jest, do rascepa u vama. Besni rat između naše duše, uma i tela. Morate naučiti kako da svom telu nanese bol, inače ste izgubljeni. *Sam, dam, danda i beda* (četiri „diplomatska“ načela: ubeđivanje, potkupljivanje novcem, mučenje i unošenje razdora). Pokušaj sve. „Moraš pokoriti sebe, da bi pokorio svet“, postaje ideja vodilja vladara i podanika. Taj cilj postaje izvor svih nedaća i svoju kulminaciju dostiže u civilizaciji.

Začetnici te vrste ljudi ispunili su nove radne piramide koje su se pojavile i u drugim velikim rečnim dolinama.

je ta koja peva; vetar peva, februarska jutra pevaju. Sav taj klasicizam, tonalnost, pedagogija i „muzika“ ubijaju zvuk. I tišinu.

Pokušavam da ne razmišljam u okvirima karijere i produktivnosti. To bi bilo kao da brojim zrna peska na plaži, umesto da uživam u tome što sam na plaži. Ali, da, znam šta je strepnja; sada prosto znam da je to posledica načina na koji smo uslovljeni, a ne kosmička greška. Sve dok se ljudima bude govorilo kako moraju „postati“ nešto, da moraju igrati ovu igru i sakupljati bodove nekih 40 godina, da bi ih onda trampili za komfornu kuću u predgrađu, oni će osećati strepnju. Kada se vreme – taj apstraktni pojam – predstavlja kao sve oskudniji resurs, ljudi moraju osećati strepnju. Ponekad osećam da je to pitanje – da li bi umetnik trebalo da se bori? – problematično i u mom slučaju. Ah! Svako se bori. Pravo pitanje glasi zašto je moderni život postao takva borba? I to pitanje iziskuje odgovor.

Muziku i umetnost danas u sve većoj meri sponzoriše i kontroliše kapital. Ali, kapital nisu ljudi i kada kapital proširi svoj domen, to je siguran znak da se ljudski domen smanjio. To pokroviteljstvo stvara i zavisnost. Pored toga, to podstiče umetnike i muzičare da svoju umetnost prilagode ukusu pokrovitelja. Tako umetnost na kraju postaje roba, koju treba prodavati, trgovati njome i razmenjivati je za pristojan život. U svakom slučaju, ideja o kapitalu koji spasava umetnost je sama po sebi ironična, zato što pokreće lančanu reakciju koja zapravo ubija umetnost.

Ne verujem mnogo u vaspitavanje ili u podučavanje ljudi tome kako da se izražavaju. Po meni, to samo osnažuje hegemoniju postojećih formi. Da li bi umetnost trebalo da ima prvenstvo nad formom ili obrnuto? Forme nastaju iz postojećih obrazaca mišljenja – iz naše stvarnosti. Mislim da će nove forme nastaviti da se rađaju, ali tek kada se pojavi nova stvarnost. Prema tome, pitanje glasi: ko bi trebalo da ima kontrolu nad promenom naše stvarnosti, nemanipulisana ljudska bića ili kapital?

Rabi Šergil, 2010.

dobro. Džonova predavanja su naišla na snažan odjek, a ljudi su se vrlo srčano uključivali u debate.

Rabi je sada član naše mreže, iako ne učestvuje mnogo u njenom radu, zbog svojih profesionalnih obaveza . . .“

Vilas Sukhadeve (Anhilaal), poruka od 4. januara 2012.

U programu turneje Rabi je najavljen kao jedan od redovnih govornika, na tribinama zakazanim na više mesta u Delhiju. (AG)

O muzici i umetnosti

Kao dečak, često sam se osećao malim i beznačajnim, kao otpadnik. Hteo sam da prevaziđem sve to. Nisam hteo da prihvatim „običan“ život. Stalno sam tražio neki izlaz, da bi mi onda, 30. septembra 1988, Bruce Springstin (Bruce Springsteen) pokazao put, kao i desetinama hiljada drugih Delhijaca. Kada je reč o velikoj etiketi „sufi pevača“, koju mu stalno kače oko vrata, dozvolite mi da kažem da na mom prvom albumu (*Rabbi*, 2005) ima osam izrazito nesufijskih i samo jedna prava sufi pesma. Stalno potezanje tog nadimka u medijima stvara pogrešna utisak kod onih koji dolaze na moje koncerte ili se na neki drugi način sreću s mojom muzikom.

Umetnost je, tako osećam, suštinski neprimerena kao sredstvo preživljavanja. To sam iskusio iz prve ruke. Trebalo bi da zavisimo od prirode i da imamo jednak pristup njenim plodovima.² Samo tada bi umetnost mogla zaista biti svoja, umesto da bude sredstvo za izražavanje ove ili one neuroze jednog poremećenog društva. Tada bi bila i spontanija. Naime, ne biste morali da služite nekom majstoru petnaest godina, da biste „naučili“ muziku. Svo to insistiranje na specijalizaciji, na školovanom umetničkom izražavanju, uveren sam, ubija ljudski duh. Po meni, reka

² Uporediti sa Žižekom iz *New Scientist*, br. 2775, 28. avgust 2010: „Trebalo bi da se još više otuđimo od prirode. . . Majka Priroda nije dobra – ona je luda kučka.“ Naravno, čak ni kao dežurna budala, Žižek nije originalan, osim za štrebere koji su preskočili literaturu i autore koje Žižek oponaša; ovo je Bodrijar, iz njegove kasnije, pop-šok faze: „Stvarnost je kučka!“ („La realite est une chienne“), *La pensée radicale*, 1994, eng. *Radical Thought*, <http://www.ctheory.net/articles.aspx?id=67>. — *Prim. prev.*

Nadomak Plodnog polumeseca (Mesopotamija) nalazi se dolina u kojoj je živeo demon Moloh. Ostaci ljudskih skeleta, nabacani pored pećine u kojoj živeo, u toj goloj i vreloj zemlji, uzdizali su se do neba. Njegova neutoljiva glad za svežim ljudskim mesom uskoro je postala metafora za gradove. Semitska reč „malik“, koja označava (gradskog) vladara ili gospodara, nosi u sebi sećanje na otpor i duboku ironiju prema ljudožderu koji se nalazi u njenom korenu (Moloh – Molek – Melek).

Staleži i pojedinci iz radnih logora u dolinama Tigra i Eufrata pridružili su se staležima i pojedincima iz doline Ganga. Sufiji i jogini, silsile (u islamskom svetu, učiteljske, sveštenečke ili vladarske loze) i ašrami, manastiri i *vihare* (budistički manastiri u Indiji), ulivali su se i izvirali jedni iz drugih. Šamani, hodže, derviška mehfil-e-sama (religiozna muzika i ples) ili zen monasi iz dalekog Japana, bili su nezavisni pokušaji i/ili proizvodi slične mešavine uticaja.

Svaki put kada bi se pojavila neka nova radna piramida ili kada bi u nekoj od njih došlo do preuređenja, zatočenici bi počinjali da žude za bekstvom: da odu zauvek odatle, da se odmetnu u šume, pustinje i planine ili da krenu na put ka nekoj dalekoj piramidi, uvereni da je to neki novi svet. Drugi talas urbanizacije i uspon monarhija u rečnim dolinama Indije pratio je talas budističkih misionara, koji su se uputili ka dalekim zemljama: od Japana, Kine, Koreje, Malezije i indonežanskog arhipelaga, do zemalja Plodnog Polumeseca. Doba industrijalizacije u Evropi bilo je i doba hrišćanskog misionarstva, u samoj Evropi i izvan nje.

Po uzoru na civilizaciju, i sami počinjete da gledate na sebe kao na instrument za ostvarenje nekog Cilja. Morate potčiniti sami sebe. Vaš životni vek mora imati nekog smisla. Izvor nasilja leži u tom nasilnom ubacivanju smisla u naše živote. Prosto zato što ste svedeni na nemoćan bes utopljen u besmislenu buku, to beskrajno ništavilo nagoni vas da postanete Nešto. Ako ne u ovom svetu, onda u nekom drugom.

Više se ne možete sami suočiti sa sobom. Alternativa je da presečete sve veze sa svim izvorima nemira. Taj sve veći talas besmislene buke koji nadire iznutra, mora se staviti pod kontrolu.

Džapamale (molitvene perle), brojanice i molitveni točkovi bili su slabašni pokušaji, nastali iz tog nemira, da se suočimo sa unutrašnjim demonima (*kaam* – požuda, *krodh* – bes, *mad* – samoživost, *moh* – vezivanje, *lobh* – pohlepa i *bhay* – nasilništvo) i pretvorimo ih u resurse.

Sadhana (prevazilaženje ega i odvajanje od sveta, nevezivanje). U današnjim radnim piramidama ti demoni su promenili imena i sada se zovu rokovi, upravljanje vremenom, organizacija rada i uvećavanje vrednosti.

Stanovnici i živa bića s najudaljenijih ostrva, iz najvećih zabiti i najskrivenijih kutaka planete i Sunčevog sistema, ostaju nemi pred tom provalom energije i posvećenosti kod vesnika i odmetnika civilizacije.

Glasnici Božanske Istine, glasnici Nirvane, glasnici Mokše (izlaska iz samsare, večitog kruga umiranja i reinkarnacije), glasnici Oslobođenja, glasnici Spasenja, glasnici Diktature proletarijata, glasnici Progres a i Razvoja.

Ne morate biti zainteresovani za civilizaciju; civilizacija je zainteresovana za vas. Ne morate biti zainteresovani za razvoj; razvoj je zainteresovan za vas.

III

Joga se pojavila kao jedan od prvih pokušaja i tehnika za suočavanje s tom krizom. Njena privlačnost nesumnjivo leži u odbacivanju kruga ponovnog rođenja u užasu poljoprivrednih radnih logora koji su se razvili na obalama svetih reka. Kastinski sistem, nedodirljivost, patrijarhat i kmetstvo.

Joga se pojavila kao jedan od prvih načina i tehnika za suočavanje s krizom – ali ne i za njeno ukidanje.

Sve veći nemir zatočenika napravio je od ove Kolevke najstarije civilizacije i Zemlju *sadhua* (sveti ljudi), *sanjasija* (sledbenici boga Šive) i *bhaktija* (oni koji teže ličnom doživljaju boga). Globalni centar Duhovne potrage. Kraj civilizacije značiće i kraj bekstva sledbenika *tapasje* (ili tapase, asketizma) i *sadhane* u pustare ili Himalaje. Neće biti potrebe da se bude ni svetac, niti car. Tek posle smrti civilizacije, države, kompanija i drugih oblika upravljanja nezadovoljstvom i lojalnošću, naš Život će moći da počne.

Joga pomaže menadžerima iz današnjeg sektora usluga da kroz *asane* (položaji tela u jogi) i *vipasanu* (oblik meditacije, promena kroz samoopažanje) efikasnije upražnjavaju samokontrolu. Lažni osećaj prevazilaženja

O muzici i umetnosti

Umetnost je, tako osećam, suštinski neprimerena kao sredstvo preživljavanja. To sam iskusio iz prve ruke. Trebalo bi da zavisimo od prirode i da imamo jednak pristup njenim plodovima. Samo tada bi umetnost mogla zaista biti svoja, umesto da bude sredstvo za izražavanje ove ili one neuroze jednog poremećenog društva.

Nove umetničke forme će nastaviti da se rađaju, ali tek kada se pojavi nova stvarnost

— Rabi Šergil (Rabbi Shergill), kao gostujući kolumnista u *Economic Times*, Mumbai (Bombaj), 21. mart 2010.

Napomena

Rabi Šergil (Gurpreet Singh „Rabbi“ Shergill, 1975) jedan je od najpopularnijih indijskih pop muzičara. Prenosim deo iz poruke Vilasa Sukhadeve, člana *Anhilaal*, koji govori o susretu između Rabija i Džona Zerzana. Rabijev članak, koji sledi u nastavku, biće objavljen i u jednom od nekoliko bukleta koji će pratiti Džonovu turneju po Indiji, tokom februara 2012.

„Rabi Šergil je prva osoba koja je pozvala Džona Zerzana u Indiju, 2008. godine, da tamo održi predavanja. On je i sponzorisao njegovu turneju. Kada smo čuli za to, nas nekoliko je otišlo u Delhi, gde smo upoznali sa Džonom i Rabijem.

Rabi je u stvari otišao u SAD da bi pomogao jednom prijatelju, koji se našao u porodičnoj nevolji. I dok je bio tamo, jednom je pretraživao Internet, naišao na ime Džona Zerzana, pročitao neke njegove tekstove, oduševio se i otišao da ga upozna. Tada ga je pozvao da dođe u Indiju i razgovara s ljudima. Ali, pošto Rabi nije imao mnogo iskustva u organizovanju takvih događaja, ta turneja nije prošla najbolje.

Iduće godine, 2009, pozvali smo Džona da održi predavanja u Bombaju, Nagpuru (gde živim) i Kalkuti. Svi ti susreti su prošli veoma

teškoća ili izbegavanja najamničkog ropstva i mučnine zbog prodavanja samog sebe. Jezgro u kojem se hijerarhija stalno reprodukuje ostaje netaknuto. Svuda se širi isušujuća praznina.

Vipasana postaje jedan od sistema za održavanje života globalne ekonomije, koja leži na odeljenju za intenzivnu negu. Ona je postala deo nadrealne globalne ekonomije, u kojoj se pozajmica u iznosu od 90% vrednosti početnog kapitala, za neki poslovni poduhvat, smatra normalnom. Mehur od sapunice. Fiktivni kapital. Skitnice i nomadi Isušujuće Praznine suvereno vladaju, ispražnjujući svaki konkretan sadržaj na ovoj planeti.

Sveprisutno osećanje ništavila pokretalo je generacije Majki Terezi i Če Gevara da daju svoj doprinos. Time što su obnavljali izgubljeni legitimitet radnih hijerarhija, doprineli su da one ostanu neokrznute. Pokretao ih je gnev protiv njih, a završavali su kao noseći stubovi sistema. Jezgro radne hijerarhije je ostalo netaknuto.

Filozofije Šunje (*shunya*, nula) i Karme su dve strane istog užasa.

Filozofije obuzdavanja i uživanja su dve strane istog užasa.

Kraj unutrašnjeg rascepa i civilizacije značice i kraj pritanja novih generacija Majki Terezi i Če Gevara.

Adivasijima (zbirni naziv za različite indijske urođenike) i nomadima to nije bilo potrebno. Bez tog unutrašnjeg rascepa, tapasja i joga bili su suvišni tokom 99% postojanja potomaka žena na planeti Zemlji.

Om Šam (Om Shamno Mitrah Sham Varunam; bog s vama)! Selam alejkum (mir vama)! Aleluja (slava bogu)!

Anhilaal: Gangadin Lohar, Golamar, Chaudhary, Alaknanda, Vilas Sukhdeve i Anada, januar 2010.

Nepostojanje je preduslov našeg postojanja

ako postojiš
postojiš samo protiv sebe
ako radiš
radiš samo protiv sebe
ako radiš manje
radiš manje samo protiv sebe
ako radiš više
radiš više samo protiv sebe
ako radiš teško
radiš teško samo protiv sebe
ako uništavaš
uništavaš samo protiv sebe
ako stvaraš
stvaraš samo protiv sebe
ako ne radiš ništa
ne radiš ništa samo protiv sebe
nema izlaza
nema izlaza za nas
sve dok naša deca
naši unuci
naši prijatelji
naši bližnji
svi mi
postojimo kao radnici.

Golamar, novembar 2011.